

Sygn. akt: I C 335/19 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Hanna Woźniak
Protokolant:	sekretarz Jacek Kutta

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2020 r. w Wąbrzeźnie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o. o. w G.

przeciwko Z. L.

o zapłatę

1. oddała powództwo w całości,
2. zasądza od powoda (...) Sp. z o. o. w G. na rzecz pozwanego kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta) złotych powiększone o 23% podatku vat tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia

Hanna Woźniak

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2.(...)

Sędzia: H. W.

Sygn. akt I C 335/19 upr

UZASADNIENIE

W pozwie z 31.01.2019 powód (...) Sp. z o.o. w G. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego Z. L. kwoty 15.788,41 zł wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty - umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 14.455,85 zł oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1.332,56 zł, a także kosztami procesu. Uzasadniając swoje żądanie powód podał, iż przedmiotowa wierzytelność powstała w związku z udzieleniem pozwanemu pożyczki pieniężnej w oparciu o umowę z 16.05.2017 (k.3-6).

W dniu 14.02.2019 Sąd Rejonowy(...) w (...) uwzględniając w całości roszczenie powoda zawarte w pozwie, w sprawie o sygn. akt (...) wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k.6v).

W skutecznie wniesionym sprzeciwie od wskazanego nakazu zapłaty pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości, negując zwanie z powodem umowy pożyczki (k.7v-9).

Postanowieniem z 08.03.2019 Sąd Rejonowy L. w (...) przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie (k.16v).

Powód uzupełniając braki formalne pozwu podtrzymał swoje żądanie (k.23-25), a w odpowiedzi na sprzeciw pozwanego, szczegółowo określił poszczególne składniki dochodzonego roszczenia (k.38-42v).

Ustanowiony dla pozwanego pełnomocnik z urzędu sformułował zarzuty występowania w umowie łączącej strony klauzuli niedozwolonej w odniesieniu do prowizji oraz braku wykazania wypłaty kwoty pożyczki czekiem giro, ponadto z ostrożności procesowej wniósł o rozłożenie zasądanego świadczenia na raty (k.67-70).

Sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10.11.2016 Z. L. zawarł z (...) Sp. z o.o. w G. umowę pożyczki nr (...) (...) na okres 24 miesięcy, do dnia 10.11.2018. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 16.204,80 zł. Z kolei całkowita kwota do zapłaty wynosiła 26.009,60 zł i obejmowała oprócz całkowitej kwoty pożyczki, także całkowity koszt pożyczki wynoszący 9.804,80 zł, który stanowiła prowizja z tytułu udzielenia pożyczki. Jednocześnie pozwany złożył wniosek o sfinansowanie zapłaty prowizji z całkowitej kwoty pożyczki, a strony podpisały aneks nr (...) do umowy pożyczki, w którym pożyczkobiorca wyraził zgodę na sfinansowanie zapłaty kwoty prowizji z kwoty pożyczki oraz dokonanie w tym zakresie potrącenia, a pożyczkodawca pozostał zobowiązany względem pożyczkobiorcy do zapłaty kwoty z tytułu udzielonej pożyczki w wysokości 6.400 zł.

Dowody:

- umowa pożyczki nr (...) (...) (k.82-85);

- wniosek o dokonanie potrącenia (k.86);

- aneks nr (...) do umowy pożyczki (k.87).

W dniu 16.05.2017 Z. L. zawarł z (...) Sp. z o.o. w G. umowę pożyczki nr (...) na okres 24 miesięcy, do dnia 16.05.2019. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 19.200zł. Z kolei całkowita kwota do zapłaty wynosiła 37.637,28 zł i obejmowała oprócz całkowitej kwoty pożyczki, także całkowity koszt pożyczki wynoszący 18.437,28 zł. Na całkowity koszt pożyczki składały się: 500 zł opłaty przygotowawczej z tytułu czynności związanych z udzieleniem pożyczki i zawarciem umowy, 15.819,84 zł prowizji - będącej miesięczną opłatą w kwocie 659,16 zł z tytułu kosztów związanych z udzieloną pożyczką, a ponadto także odsetki w kwocie 2.117,44 zł. Pożyczka miała zostać spłacona w 24 ratach po 1.568,22 zł miesięcznie. W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę, pożyczkodawca miał prawo do naliczenia odsetek karnych za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie. Na podstawie wskazanej umowy pozwany realnie otrzymał jedynie kwotę 7.046,40 zł, ponieważ pozostała część kwoty pożyczki wynosząca 12.153,60 zł została przeznaczona na spłatę pożyczki nr 16 (...). Pozwany dokonał spłaty rat pożyczki nr (...) w łącznej kwocie 17.250,42 zł. W związku z opóźnieniem w spłacie kolejnych rat pożyczki, pismem z 08.06.2018 powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1.560,68 zł w terminie 7 dni, następnie pismem z 23.07.2018 wypowiedział umowę pożyczki i wezwał do zapłaty zadłużenia wynoszącego 4.747,60 zł, w tym kapitału-2.469,35zł, prowizji- 1.977,48 zł, odsetek umownych- 237,26 zł, odsetek za opóźnienie od kapitału- 35,20 zł oraz odsetek za opóźnienie od prowizji- 28,31 zł. 22.07.2018 także wystosował ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty.

Dowody:

- **umowa pożyczki (k.26-29);**
- **wezwanie do zapłaty (k.30);**
- **wypowiedzenie umowy pożyczki (31-32);**
- **ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty (k.33-34);**
- **zgodna na rozliczenie pożyczki pierwotnej (k.43);**
- **potwierdzenie wykonania operacji (k.44).**

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowił art. 720 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Do głównych świadczeń stron należy zaliczyć udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony czas (po stronie pożyczkodawcy) oraz zwrot tych środków (po stronie pożyczkobiorcy).

Pozwany jest konsumentem, zaś powód przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, dlatego zastosowanie w niniejszej sprawie winny znaleźć także przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2016.1528 j.t.), w szczególności art. 3 ust. 1 określający, iż przez umowę o kredyt konsumencki należy rozumieć umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 wskazanej ustawy).

Na podstawie zebranych dowodów niebudzące wątpliwości było wypłacenie pozwanemu przez powoda kwot pożyczek wynoszących odpowiednio 6.400 zł oraz 7.046,40 zł. Za bezsporne należy uznać, iż pozwany dokonał częściowej spłaty pierwszej z pożyczek w zakresie 4.051,20 zł (po potrąceniu prowizji z kwoty faktycznie wypłaconej zobowiązanie wynosiło 16.204,80 zł - 12.153,60 zł która została zaliczona na spłatę pierwszej pożyczki ze środków pochodzących z drugiej pożyczki), a także odnośnie kwoty 17.250,42 zł w ramach drugiej umowy pożyczki. Częściowe spłaty pożyczki stanowiły nieprawidłowe uznanie roszczenia, dlatego sugerowanie przez pozwanego braku wypłaty kwoty pożyczki nr (...) okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).

Jak słusznie zauważa się w orzecznictwie sądowym, sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące np. niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów

postępowania (vide m.in. wyrok SA w Warszawie z 27.01.2011r. w sprawie VI ACa 771/10). Rażąco naruszenie interesów konsumenta zachodzi natomiast w sytuacji, w której w rażąco sposób została naruszona równowaga interesów stron umowy przez to, że jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę, formułując konkretne postanowienie umowy. Określenie "rażąco" należy stosować do znacznego odchylenia przyjętego uregulowania od zasady uczciwego wyważenia praw i obowiązków (vide m.in. wyrok SA w Warszawie z 14.09.2011r. w sprawie VI ACa 291/11; wyrok SA w Warszawie z 14.12.2010r. w sprawie VI ACa 487/10).

Umowy pożyczki nr (...)(...) zostały zawarte przy użyciu wzorców (formularzy), zatem pozwany nie miał rzeczywistego wpływu na ich treść, poszczególne postanowienia umów nie były z nim uzgadniane indywidualnie.

Wątpliwości Sądu wzbudziła dopuszczalność naliczenia prowizji w kwotach 9.804,80 zł w umowie nr (...)(...) oraz w kwocie 15.819,84 w umowie nr (...) i obciążenia pozwanego zobowiązaniem do ich zapłaty. W sytuacji, gdy normalnym i uprawnionym wynagrodzeniem pożyczkodawcy są odsetki umowne, Sąd uznał, że pożyczkodawca w sposób nieuprawniony naliczył dodatkowe wynagrodzenia w formie prowizji, nie określając w treści umów żadnych kryteriów, które legły u podstaw ich obliczenia, a ponadto należy podkreślić, że opłaty te cechują się w sposób rażąco nadmierną wysokością, skoro stanowią aż 153,20 % w pierwszym przypadku (przy potrąceniu prowizji z kwoty pożyczki, pozwanemu realnie wypłacono tylko 6.400 zł, a kwota do zapłaty wynosiła 16.204,80 zł, a nie 26.009,60 zł) oraz 82,40 % w drugim przypadku, kwot faktycznie wypłaconych. Zawierając umowę konsument powinien mieć gwarancję, że naliczone pozaodsetkowe koszty odpowiadają kosztom czynności, których dotyczą, oraz że ich wysokość nie jest zbyt wygórowana, a więc nie narusza dobrych obyczajów. Analizowane prowizje w sposób jaskrawy naruszają dobre obyczaje, stanowiąc nieuprawnione źródło dochodu dla pożyczkobiorcy, a więc postanowienia je regulujące należy uznać za klauzule niedozwolone, które nie mogą wiązać pozwanego

Na gruncie umowy pożyczki nr (...)(...) pozwanego obciążał zatem tylko zwrot kwoty 6.400 zł, z czego dokonał on już spłaty w kwocie 4.051,20 zł (16.204,80 zł – 12.153,60 zł), a więc pozostało do zapłaty tylko 2.348,80 zł.

Z kolei w oparciu o umowę pożyczki nr (...) pozwany był zobowiązany tylko do zwrotu kwoty pożyczki, którą realnie otrzymał, a więc 7.046,40 zł + 2.348,80 zł kwoty przeznaczonej na spłatę pierwszej umowy pożyczki + 500 zł opłaty przygotowawczej wraz z odsetkami kapitałowymi do dnia rozwiązania umowy (poniżej 2.117,44 zł).

Skoro jednak pozwany dokonał już spłaty pożyczki nr (...) w zakresie kwoty 17.250,42 zł, oznacza to, iż spełnił w całości swoje zobowiązanie, a zatem powództwo należało w całości oddalić, o czym Sąd orzekł w pkt 1 wyroku.

Stronę pozwaną reprezentował pełnomocnik z urzędu, dlatego za zasadne Sąd uznał w pkt 2 wyroku zasądzenie od powoda, który w całości przegrał spór sądowy, na rzecz pozwanego wynagrodzenia w kwocie 2.400 zł podwyższonej o 23% podatku VAT, ustalonego w oparciu o § 8 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2019.68 j.t.).

Sędzia

Hanna Woźniak

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
- (...)
3. (...)

W., 09.03.2020

SSR Hanna Woźniak